

**HRVATSKA KNJIŽEVNOST
KRŠĆANSKOGA NADAHNUĆA
PROŠLOST I SUVREMENOST**

*Program
znanstvenoga skupa
i sažetci izlaganja*

KRIŽEVCI

subota, 25. listopada 2014.

Velika vijećnica Grada Križevaca, Ivana Zakmardija Dijankovečkog 12

Organizatori:

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Glas Koncila

Udruga za promicanje znamenitih Križevčana »Dr. Stjepan Kranjčić«

Organizacijski odbor:

prof. dr. sc. Mario Grčević (predsjednik, Hrvatski studiji

Sveučilišta u Zagrebu)

dr. sc. Tanja Baran (tajnica, Udruga za promicanje znamenitih

Križevčana »Dr. Stjepan Kranjčić«)

prof. dr. sc. Danijel Labaš (Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

doc. dr. sc. Vladimir Lončarević (Udruga za promicanje znamenitih

Križevčana »Dr. Stjepan Kranjčić«)

mons. Ivan Miklenić (Glas Koncila)

Branimir Stanić, prof. (Glas Koncila)

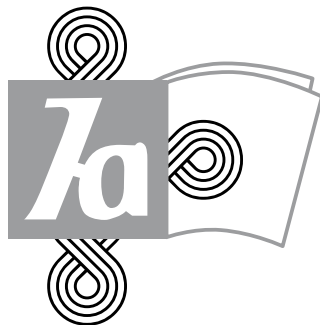
doc. dr. sc. Marinko Šišak (Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Znanstveni skup »Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća

– prošlost i suvremenost« održava se uz potporu

Ministarstva kulture RH i Grada Križevaca

ISBN: 978-953-7823-40-5

**HRVATSKA KNJIŽEVNOST
KRŠĆANSKOGA NADAHNUĆA
PROŠLOST I SUVREMENOST**

**PROGRAM ZNANSTVENOGA SKUPA
I SAŽETCI IZLAGANJA**

KRIŽEVCI

subota, 25. listopada 2014.

Velika vijećnica Grada Križevaca, Ivana Zakmardija Dijankovečkog 12

RIJEČ ORGANIZATORA

Prvi znanstveni skup »Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća – prošlost i suvremenost« održava se u organizaciji Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Glasa Koncila i Udruge za promicanje znamenitih Križevčana »Dr. Stjepan Kranjčić« u subotu 25. listopada 2014. u Križevcima. Glavni mu je cilj potaknuti istraživanje jednoga nedovoljno poznatoga i u znanosti i sveučilišnoj nastavi zanemarenoga dijela hrvatske književnosti. Njegovo proučavanje pridonijet će premošćivanju umjetno stvorenih diskontinuiteta u hrvatskoj književnosti i kulturi općenito.

Drugi skup posvećen hrvatskoj književnosti kršćanskoga nadahnuća planiramo organizirati za dvije godine. Na ovogodišnji skup prijavili su se sudionici s više znanstvenih i sveučilišnih ustanova iz Hrvatske i inozemstva. Izloženi radovi objavit će se uz prethodni recenzentski postupak tijekom 2015. godine u časopisu »Kroatologija« Hrvatskih studija.

Izlagačima zahvaljujemo na odazivu, a pokroviteljima na potpori kojom su omogućili održavanje ovoga simpozija.

Organizacijski odbor

PROGRAM

09.00 Otvaranje Znanstvenoga skupa i pozdravne riječi

PRVA SESIJA

Predsjedaju: Vladimir Lončarević, Ružica Pšihistal i Marinko Šišak

09.30-09.40 Mario Grčević

Liturgijski jezik Katoličke crkve i hrvatski književni jezik

09.40-09.50 Viktorija Franić Tomić

Abrahamova žrtva kao inicijalni mit u tri monoteističke religije i njezine stoljetne ikonografske i narativne pretvorbe

09.50-10.00 Antun Pavešković

Mavro Vetranović u kontekstu kršćanske renesanse

10.00-10.10 Pavao Knezović

Sv. Jeronim u hrvatskom latinitetu renesanse

10.10-10.20 Marinko Šišak

Kršćanski primjeri u Gučetićevom odgojnom nauku

10.20-10.30 Anela Mateljak Popić

Doprinos franjevca Đure Rapića hrvatskoj propovijednoj književnosti 18. stoljeća

10.30-10.40 Goranka Šutalo

Predodžbe o Grcima u Kanižlićevoj teološkoj i crkvenohistorijskoj polemici Kamen pravi smutnje velike (Osijek, 1780.)

Stanka

11.00-11.10 Kristina Jug

Anonimne kajkavske dramske adaptacije s kraja 18. i početka 19. stoljeća i njihov kršćanski svjetonazor

- 11.10-11.20**   **Stjepan Razum**
Doprinos Hrvatskoga književnoga društva sv. Jeronima hrvatskoj književnosti kršćanskog nadahnuća
- 11.20-11.30**   **Hrvojka Mihanović-Salopek**
Duhovno pjesništvo Velimira Deželića starijeg (povodom 150. obljetnice rođenja)
- 11.30-11.40**   **Mirjana Zvonković**
Verba movent, exempla trahunt: don Nikola Batistić i hrvatska pučka hagiografska književnost krajem 19. i početkom 20. stoljeća
- 11.40-11.50**   **Sead Muhamedagić**
Duhovnost – žila kucavica poezije. (Ne)razvidnost duhovnosti u novijoj hrvatskoj lirici
- 11.50-12.00**   **Sanja Vulić**
Vjerske teme u djelima hrvatskih književnika iz mađarskoga dijela Bačke
- 12.00-12.10**   **Tanja Baran**
Kršćanstvo i usmena književnost križevačkoga kraja

Rasprava i stanka za ručak

DRUGA SESIJA

Predsjedaju: Mario Grčević, Hrvojka Mihanović-Salopek i Anto Gavrić

- 15.00-15.10**   **Božidar Petrač**
Postoji li hrvatska katolička književnost? Anketa o hrvatskoj katoličkoj književnosti 1935.
- 15.10-15.20**   **Stjepan Lice**
Sida Košutić: književnost svjetlosti

- 15.20-15.30**   **Anto Gavrić**
Dominikanski likovi kod hrvatskih književnica
- 15.30-15.40**   **Zdravko Gavran**
Kupareove pri-povijesti: od događaja do (intuiranog) doživljaja i umjetničkog iskaza
- 15.40-15.50**   **Veronika Mila Popić**
Sestra Bernardina Horvat, milosrdnica: U sjenama povijesti
- 15.50-16.00**   **Jasna Šego**
Egzistencijalni, duhovni i eshatološki obzori Viktora Vide
- 16.00-16.10**   **Matilda Kolić Stanić**
Luka Brajnović, književnik koji je zadužio hrvatsku kulturu

Stanka

- 16.30-16.40**   **Ružica Pšihistal**
Riječ i šutnja. Razgovori s Bogom u pjesništvu Tončija Petrasova Marovića
- 16.40-16.50**   **Suzana Peran**
Odjek hrvatske književnosti kršćanskoga nadahnuća u periodici Kršćanske sadašnjosti
- 16.50-17.00**   **Stjepan Tomić**
Bajsićeva inovacija u kratkoj priči
- 17.00-17.10**   **Vladimir Lončarević**
Idejni vidici katoličke kritike Miroslava Krležu
- 17.10-17.20**   **Željko Vegh**
Sudbina knjiga kršćanske tematike u Gradskoj knjižnici u Zagrebu u doba komunizma

17.20-17.30   **Igor Šipić**
*Tomislav Marijan Bilosnić – stvaralaštvo utemeljeno na
povijesnoj (ravnokotarskoj) longitudinali kršćanstva*

17.30-17.40   **Boris Beck**
Stilske osobine pjesništva Čede Antolića

Rasprava i završetak Znanstvenoga skupa

SAŽETCI IZLAGANJA

Prof. dr. sc. Mario Grčević

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Liturgijski jezik Katoličke crkve i hrvatski književni jezik

Na hrvatskom kulturnom prostoru svećenici Katoličke crkve rabili su kao liturgijski jezik osim latinskoga i crkvenoslavenskoga i književni jezik koji je bio oblikovan u skladu s govornim jezikom jednostavnoga puka. Taj je liturgijski jezik nastao u sjeni i na temelju crkvenoslavenskoga i bio je u rimokatoličkom bogoslužju u Hrvata u uporabi stoljećima prije Drugoga vatikanskoga koncila (1962.). Njegovu širenju pogodovala je legenda o sv. Jeronimu koja kaže da je Sveto pismo on preveo na jezik dalmatinskih Slavena, tj. Hrvata, i da ga je zapisao glagoljicom, primarnim pismom hrvatskih glagoljaša. Pod utjecajem legende o sv. Jeronimu nastao je i prvi hrvatski tiskani rječnik Fausta Vrančića. U njemu se »dalmatinski« ubraja u najplemenitije europske jezike, prvenstveno zbog pretpostavke da je riječ o materinskom jeziku sv. Jeronima. To je bio začetak hrvatske leksikografije, u vremenu u kojem je prema natlogu Katoličke crkve za misionarske potrebe nastala prva hrvatska gramatika koju je napisao isusovac Bartol Kašić. Takve činjenice govore da se je hrvatski književni jezik starijega doba izgrađivao u skladu sa strujanjima i potrebama zadanih unutar Katoličke crkve i da je hrvatski liturgijski jezik Katoličke crkve ključno obilježio i usmjerio razvoj i nastanak hrvatskoga književnoga jezika.

Doc. dr. sc. Viktorija Franić Tomić

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Abrahamova žrtva kao inicijalni mit u tri monoteističke religije i njezine stoljetne ikonografske i narativne pretvorbe

U referatu se analizira široki uzorak književnih i likovnih djela u kojima se problematizira starozavjetna fabulacija o Abrahamu, Sari i Izaku. Uvidom u znanstvene teorije mita uspostavlja se klasifikacija srednjovjekovnih i ranonovovjekovnih dramskih tekstova o Abrahamu, a znatna se pozornost posvećuje iluminiranim hebrejskim izvorima srednjovjekovne provenijencije, također i islamskim tumačenjima mita o Abrahamovoj žrtvi, a tumače se svi relevantniji spomeni te teme u književnim i filozofskim opusima modernog vremena. Na-

glašava se važnost Sarina lika i uopće rodnog očišta pa se tumači poema *Posluh Abrahama patrijarke* Lukrecije Bogašinović koja u 18. stoljeću inaugurira prvi subverzivan tekst što ga izgovara Sara usmjeravajući ga protiv podvojenog odnosa prema ženi utemeljenog na antitezi Aristotelovih spisa i srednjovjekovnih kršćanskih spisa o ženi s jedne strane te njegovanju Marijanskoga kulta i sakramenta braka s druge strane. Uvidom u funkcionalističke teorije mita, eksplicite onu Bronislaw Malinowskog o mitu i ritualu, podastire se teatrološka analiza zapisa o pokladnom običaju u Perastu iz 1715. kojeg je ostavio bokeljski književnik Marko Martinović, a u kojem se otvara tema antitetičnih muških i ženskih žrtvovanja, u ovom slučaju biblijskog motiva o žrtvi Jiftahove kćerke. Pokazat će se kako je funkcionalistička teorija mita primjenjiva u interpretaciji ritualnih, a u stvari liturgijskih i pokladnih prikazanja o žrtvovanjima. Analizirat će se djela koja se bave temom Abrahamove žrtve, prije svega tekstovi domaćih autora, no i tekstovi niza europskih pisaca.

Dat će se detaljan uvid u najvažnije ikonografske izvore za temu Abrahamove žrtve i Izakove pasije, posebno u fundusu srednjovjekovnih židovskih iluminacija svetih knjiga te u slikarstvu zapadnoeuropskog kruga. Ovaj je rad prva komparativistička studija koja u obradi teme integrira hrvatske književne adaptacije Abrahamove žrtve u svjetski kontekst, a uz to je i prvi obuhvatni prikaz ovoga književnog mita i njegovih preobrazba s obzirom na svjetsku književnost pa i likovnost od najstarijih židovskih, muslimanskih i kršćanskih vizualizacija.

Dr. sc. Antun Pavešković

(Odsjek za povijest hrvatske književnosti HAZU, Zagreb)

Mavro Vetranović u kontekstu kršćanske renesanse

Mavro Vetranović središnja je figura hrvatske renesansne književnosti, stvaralac čiji opus objedinjuje srednjovjekovnu poetiku, renesansu, ali i manirizam. Njegov stvaralački senzibilitet pokušava pomiriti razne stvaralačke postupke i poetike, a implicitni lomovi nastaju u onim trenutcima u kojima su razlike među stilskim kompleksima tako drastične da se pomiriti ne mogu. Tada Vetranović nastoji ekstenzivnošću izraza obuhvatiti disparatnost stilskih postupaka. Od osam njegovih dramskih tekstova pet je posvećeno religijskim temama, starozavjetnim ili novo-

zavjetnim. U pjesničkom opusu osam je pjesama posvećeno Bogorodici. Pritom je bitno pokazati kako njegov književni opus na religijske teme nipošto nije stvaralačka retardacija, nego pokušaj mirenja stilskih kompleksa koji nužno dovodi do manirističke napetosti izraza.

Prof. dr. sc. Pavao Knezović

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Sv. Jeronim u hrvatskom latinitetu renesanse

U djelima naših latinista renesanse sv. Jeronim najčešće se susreće kao autoritet i učitelj (N. Modruški, D. Buća, B. Zane, M. Marulić, M. Vlačić), zatim u tvrdnjama i dokazivanjima da je Dalmatinac (I. P. Severitan, J. Šizgorić, M. Marulić, V. Pribojević), a posvećena mu je i po jedna hagiografija i elegija. Najsimpatičnija su nastojanja naših latinista dokazivanja da se sv. Jeronim rodio u Dalmaciji pa je time najznamenitiji Dalmatinac, tj. Hrvat. Naše su latiniste izazvali F. Biondo i A. Calepino svojim tvrdnjama da se sv. Jeronim rodio u Istri te da je time Talijan. Interesantno je da su na te tvrdnje Talijana reagirali samo naši latinisti šibenskoga i splitskoga kruga.

Doc. dr. sc. Marinko Šišak

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Kršćanski primjeri u Gučetićevom odgojnom nauku

Dubrovčanin Nikola Gučetić (1549. – 1610.) svojim obimnim opusom spada među najznačajnije hrvatske humanističke mislioce. Njegovo nadahnuće antičkom i refilozofikacijom grčkih i rimskih uzora uklopljeno je u dominantnu potrebu učvršćenja kršćanskog svjetonazora. Osobito je to došlo do izražaja u njegovu djelu »*Governo della famiglia*« u kojem je izložio sustavan koncept svojih pedagoško-gospodarskih pogleda usmjerenih na temeljnu društvenu jedinicu – obitelj. U izlaganju će se korelirati pojedine postavke s jedne strane grčko-rimskim, a druge biblijsko-kršćanskim egzemplima, te pokazati suodnos ovih dvaju pristupa unutar cjeline odgojno-filozofijske misli Nikole Gučetića.

Dr. sc. Anela Mateljak Popić

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Doprinos franjevca Đure Rapića hrvatskoj propovjednoj književnosti 18. stoljeća

Franjevac Đuro Rapić autor je dviju danas slabo poznatih opsežnih knjiga propovijedi (»Svakomu po malo« (1762.) i »Od svakoga po malo« (1764.). U predavanju će se Rapićeve propovijedi obraditi s obzirom na sadržajne, kompozicijske i stilske elemente. Pokazat će se kako je propovjednik fra Rapić različitim sredstvima (dramatski momenti, izazivanje straha, isticanje negativnoga i pozitivnoga ponašanja, opisivanje muke, narativni primjeri, oslovljavanje recipijenata, bujna retorika itd.) nastojao motivirati vjernike da se uzorno ponašaju. Pritom se fra Rapić predstavio kao vješt propovjednik, pisac, a tim se svojim angažmanom istodobno upisao u korpus hrvatske nabožne književnosti 18. stoljeća.

Goranka Šutalo, prof.

(Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Predodžbe o Grcima u Kanižličevoj teološkoj i crkvenohistorijskoj polemici Kamen pravi smutnje velike (Osijek, 1780.)

Iako se imagologija kao posebna istraživačka grana komparativne književnosti prvenstveno bavi istraživanjem etničkih odnosno nacionalnih predodžbi, njezin se osnovni pristup i terminologija mogu primijeniti i na istraživanje konfesionalnih predodžbi. Kanižlić u svojoj teološkoj i crkvenohistorijskoj polemici *Kamen pravi smutnje velike* (Osijek, 1780.) glavnim krivcima za crkveni raskol proglašava pravoslavne Grke koji su vrlo negativno aksiološki (vrijednosno) atribuirani (*odmetnici, novi Grci focijanci* i sl.). Takve negativne vrijednosne attribute autor pripisuje ponajviše carigradskome patrijarhu Fociju, prema Kanižliću, glavnome krivcu za crkveni raskol (glavnome *kamenu smutnje*). Upravo je Fociju Kanižlić u svome djelu posvetio izrazito sarkastičnu nadgrobnicu (patrijarha Focija pravoslavni kršćani štiju kao svetca) na koju će u ovome radu biti usmjerena posebna analitička pozornost jer se radi o paradigmatiskome primjeru gomilanja aksioloških atribucija (*Focio kamen velike smutnje, lukava zmijurina, nakaza* i sl.). Imagološkom analitičkom me-

todom, na temelju Kanižlićeva teksta (imajući pri tome u vidu i interkonfesionalne odnose u Slavoniji u 18. st.), nastojat će se posebno obraditi fenomen konstituiranja konfesionalnih identiteta kao i problem konfesionalne drugosti.

Kristina Jug, prof.

(Zagreb)

Anonimne kajkavske dramske adaptacije s kraja 18. i početka 19. stoljeća i njihov kršćanski svjetonazor

Referat će predstaviti zaboravljeni korpus anonimnih kajkavskih dramskih prilagodba koje su nastajale od 1791. do 1834. na prostoru sjeverne Hrvatske za potrebe repertoara zagrebačkoga sjemenišnog kazališta na Kaptolu. Spomenuti dramski radovi nastali su adaptacijama popularnih dramskih djela s njemačkoga govornog područja. Dramska djela adaptirali su sjemenišni profesori tako što su izbacivali svjetovne sadržaje i zamjenjivali ih dijelovima koji su podučavali gledatelje kršćanskim načelima te isticali moralno-didaktičnu ulogu. Ti dramski radovi bili su desetljećima marginalizirani u hrvatskoj historiografiji. Referat će pokušati dokazati da kajkavske dramske adaptacije prate poetiku europskih moralno-didaktičnih dramskih ostvarenja. Istražit će koje su sadržaje sjemenišni profesori zamjenjivali kršćanskim sadržajima. Pokazat će da anonimne kajkavske drame čine neodvojiv dio starije kajkavske književnosti i njihov značaj u oblikovanju cjelovite sjevernohrvatske književne mape 18. stoljeća. Naposljetku, referat će donijeti zaključke o doprinosu toga korpusa cjelovitoj hrvatskoj književnosti.

Dr. sc. Stjepan Razum

(Hrvatski državni arhiv, Zagreb)

Doprinos Hrvatskoga književnoga društva sv. Jeronima hrvatskoj književnosti kršćanskoga nadahnuća

Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima, osnovano 1868. kao Društvo sv. Jeronima, postoji neprekidno 146 godina. Njegova je svrha promicanje i širenje kršćanske uljudbe među hrvatskim pukom, tj. promicanje i širenje kršćanskim du-

hom prožete književnosti, znanosti i prosvjete među svim stanovnicima Republike Hrvatske i Hrvatima diljem svijeta. U tu je svrhu Društvo izdavalo i izdaje knjige i razne časopise. Najraširenije sredstvo širenja književnosti kršćanskog nadahnuća jest kalendar «Danica» koji je do sada objavljen u 133 godišnja broja. Tijekom toga dugoga niza godina u njemu su objavljivali mnogi poznati i nepoznati pisci i pjesnici, među njima Franjo Iveković, Ivan Trnski, Dragutin Stražimir, Vjekoslav Klaić, Cvjetko Rubetić, Ferdo Rožić, Josip Zorić, Josip Kotarski, Josip Štadler, Josip Pazman, Rudolf Horvat, Rudolf Vimer, Dominik Gudek, Valentin Čebušnik, Velimir Deželić stariji, Velimir Deželić mlađi, Kerubin Šegvić, Josip Andrić, Ljubomir Maraković, Petar Grgec, Radovan Grgec i mnogi drugi.

Dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek

(Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Zagreb)

Duhovno pjesništvo Velimira Deželića starijeg (povodom 150. obljetnice rođenja)

U radu se prikazuje djelatnost Velimira Deželića starijeg (1864. – 1941.) kao potpredsjednika Hrvatskog društva sv. Jeronima u Zagrebu i kao značajnog suutemeljitelja udruženja – »Kolo hrvatskih književnika« 1913. Zbog pjesnikova izrazitoga katoličkog usmjerenja, njegov je književni rad u doba Jugoslavije bio zapostavljen. U novije se vrijeme probudio interes za Deželićeve povijesne romane, a u ovome radu iznova se analizira i revalorizira Deželićeva poezija kršćanskog usmjerenja i stavlja u kontekst kasnoromantičarskoga izražajnog pravca. Posebice se razmatra uloga i snažan odraz marijanske pobožnosti unutar Deželićeva pjesništva duhovnog nadahnuća.

Mirjana Zvonković, prof., bacc. theol.

(Zagreb)

Verba movent, exempla trahunt: don Nikola Batistić i hrvatska pučka hagiografska književnost krajem 19. i početkom 20. stoljeća

Književno djelo don Nikole Batistića (1846. – 1929.), teologa, klasičnog filologa i vjerskog pisca, u suvremenim hrvatskim književno-povijesnim pregledima veći-

nom je izostavljeno ili čak negativno vrjednovano. Vrijeme u kojem Batistić živi i djeluje prepoznato je kao razdoblje kušnje za vjernike kojima s jedne strane prijete moralno-vjerska indiferentnost, a s druge strane metodologija empirijskih znanosti kojom se obezvrjeđuju temelji vjere. Veći dio Batistićevih djela čini književna hagiografija prvenstveno namijenjena širem čitateljstvu ili, prema piščevim riječima, jednostavnom puku. To su: *Život svete Lucije, djevice i mučenice* (Zadar, 1896.), *Život svetog Vida* (Zadar, 1898.) i *Život svete Katarine* (Zadar, 1910.). U književnom djelu fra A. Kačića Miošića Batistić nalazi primjer kako se jednostavnim načinom obratiti širim čitateljskim slojevima, a da pri tom sadržaj i poruka djela ne gubi svoju funkciju. Kao što Kačića smatra piscem kojeg treba nasljedovati, tako želi potaknuti druge da na puku prihvatljiv način pišu o vjerskim temama koje bi svojim čitateljima koristile u moralnoj i vjerskoj formaciji. U predgovoru *Života svete Katarine* navodi vjerske pisce i djela koja su prema njegovu mišljenju nastala potaknuta njegovim *Životom svete Lucije*. Riječ je o F. Jeričeviću (*Život svetog Martina*, 1897.), L. Jeliću (*Sveti Šimun Bogoprimec*, 1903.), A. Aniću (*Život svetog Ilara opata*, 1908.) te fra K. Bušiću (*Makabejci*, 1896.). Unatoč nedostatcima, bilo bi površno zaključiti da su Batistićeva djela plod neznanja. Štoviše, poznavanje suvremene književnosti i umjetnosti, ali i znanstvenih dostignuća, bilo je poticajno u njihovu nastajanju, a popularnost i prepoznatost među pukom bila je tada vrlo zapažena.

Sead Muhamedagić, prof.

(Visoka pedagoška škola, Graz, Austrija)

Duhovnost – žila kucavica poezije. (Ne)razvidnost duhovnosti u novijoj hrvatskoj lirici

U ovom će se izlaganju ponajprije ponuditi terminološka razjašnjenja pojmovala kao što su *duhovnost*, *duhovna književnost*, *duhovno (nabožno) štivo*, *duhovna potka pjesme* itd. Na primjeru niza pjesama iz pera hrvatskih pjesnika 19. i 20. stoljeća kao i iz najnovijega poetskog stvaralaštva ukazat će se na kontinuitet prisutnosti duhovnoga u hrvatskoj poeziji. Bit će riječi i o svojevrsnom zazoru spram duhovnoga koji je posljedica ideološkog podjarmljivanja književnosti. Progovorit će se i o tome kako pjesnička inspiracija katkada uzmaže zalaziti u duhovnost do te mjere da s njom uspostavi ono arhajsko jedinstvo iz kojega i

danas nastaju pjesme u kojima se umjetnost i duhovnost stapaju na način koji primjerice poznamo iz biblijske *Pjesme nad pjesmama*.

Prof. dr. sc. Sanja Vulić

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Vjerske teme u djelima hrvatskih književnika iz mađarskoga dijela Bačke

Među mjestima koje nastanjuju Hrvati u mađarskom dijelu Bačke, brojem se književnika uvijek isticalo selo Santovo u kojem žive šokački Hrvati. Već u drugoj polovici 19. stoljeća Santovo ima četiri hrvatska pisca, od kojih dvojica pišu djela vjerskoga nadahnuća. To su Brnja Andrin i Grga Andrin. Između dvaju svjetskih ratova i sredinom 20. stoljeća osobito je plodan književnik Mišo Jelić, također rodom Santovac. U santovačkih autora koji počinju književno djelovati nakon Drugoga svjetskog rata, vjerske su teme zastupljene malo ili nimalo.

Među bunjevačkohrvatskim književnicima iz mađarskoga dijela Bačke prije Prvoga svjetskoga rata osobito je zapažen književnik vjerskoga nadahnuća Ante Evetović Miroljub, rodom iz Aljmaša u mađarskom dijelu Bačke (Bácsalmás), te između dvaju svjetskih ratova Ivan Petreš, rodom iz Kačmara. Ostali bunjevačkohrvatski književnici na tom području vjerskih se tema dotiču tek usputno, ili ih u onodobnoj komunističkoj Mađarskoj zaobilaze.

U izlaganju će vjerske teme navedenih, ali i ostalih hrvatskih autora na razmatranom području, biti analizirane po tematskim cjelinama.

Dr. sc. Tanja Baran

(Hrvatska radiotelevizija, Zagreb)

Kršćanstvo i usmena književnost križevačkoga kraja

Usmena književnost križevačkoga kraja sustavno je zapisivana tijekom cijelog 19. stoljeća ponajprije prema poticajima biskupa Maksimilijana Vrhovca, Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Matice hrvatske i JAZU. Zapisivali su je hrvatskoj književnoj javnosti poznati, ali i manje znani zapisivači usmene književnosti. Oni

su u petnaestak više ili manje opsežnih rukopisa zapisali žanrovski veoma raznolike usmenoknjiževne oblike. Dominira poezija i lirika. U radu će se prikazati u kojoj su mjeri kršćanski motivi nadahnjivali narod da ih ugradi u svoj književni izričaj te u kojoj je mjeri kršćanski korpus dio usmenoknjiževnoga križevačkog korpusa. Usmenoknjiževni oblici u križevačkom su kraju sporadično bilježeni i u 20. stoljeću, a sustavno tek krajem 20. stoljeća. U radu će se analizirati i sadržaj tih najnovijih usmenoknjiževnih zapisa u križevačkom kraju, a analiza će pokazati jesu li se kršćanski utjecaji na najnovije zapise usmene književnosti promijenili u odnosu na prve zapise iz 19. stoljeća.

Radom se na primjeru jednoga hrvatskog lokaliteta želi prikazati koliko je kršćanstvo sa svojim likovima, motivima i simbolima utjecalo na umjetnički književni izričaj hrvatskoga naroda u 19. i 20. stoljeću.

Mr. sc. Božidar Petrač

(Društvo hrvatskih književnika)

Postoji li hrvatska katolička književnost? Anketa o hrvatskoj katoličkoj književnosti 1935.

U tijeku Hrvatskoga katoličkoga pokreta iznjedren je naziv »hrvatska katolička književnost«. Ona je svoje pristaše imala u čelnim ljudima toga pokreta, posebice među književnicima koji su je zagovarali i nastojali afirmirati kao posebnu cjelinu unutar hrvatske književnosti. Najjače je to došlo do izražaja u anketi koju je u povodu 35. obljetnice začetka HKP-a u »Katoličkom listu« pokrenuo Petar Grgec. Odgovore koje je dobio objavio je u knjizi »Na Goru Gospodnju«, zabilježivši razmišljanja nekolicine književnika i javnih kulturnih djelatnika. Gotovo osamdeset godina poslije i dalje je otvoreno pitanje može li se takva odrednica zadržati ili ona ipak ne može funkcionirati. Otvoreno je naime pitanje može li takva odrednica prepoznati u praksama pisanja, dakle u književnim djelima, odnosno mogu li je ili ne mogu književna djela opravdati. Autor nastoji u svom izlaganju odvagnuti razloge »za« i »protiv« takva određenja, a u svome zaključku skloniji je određenju »književnost kršćanskoga nadahnuća« nego određenju ma »kršćanska« odnosno »katolička književnost«.

Stjepan Lice, dipl. iur.

(Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Sida Košutić: književnost svjetlosti

Hrvatska književnica Sida Košutić (1902. – 1965.) svoja je djela (liriku, romane i pripovijetke) najvećim dijelom objavila u razdoblju od 1927. do 1942. Nije joj bio prihvatljiv govor o »katoličkoj književnosti« jer je u tome prepoznavala izvor podjela. Smatrala je da ne postoji katolička književnost, nego književnici koji su katolici.

Njezino cjelokupno djelo, u kojem je snažno prepoznatljivo vjersko nadahnuće, usmjereno je na promicanje istine, ljepote i dobrote. Pritom je u njezinim proznim djelima, s jedne strane, naglašena patnja, osobito patnja nedužnih, napose žena i djece, te, s druge strane, ispraznost i licemjerje onih koji su se dali zavesti zasljepljujućom snagom ugleda, moći i imetka. Njezina tankočutna, plemenita i potresna lirika, utkana i u prozna djela, svjedoči o snazi i ljepoti ljudske duše koja umije, ne bez žrtve i bolnih posljedica, nadjačati životne izazove.

Može se učiniti da u svojoj prozi ide u jednu, a u svojoj lirici u drugu krajnost. Međutim, osobno osvjedočena o neshvatljivoj patnji koja pogađa i potire nedužne te ih uvodi u nevidljivost, nije mogla pristati da ih ta nevidljivost i prekrije. Pišući o njima, ona se za njih zauzima, duboko uvjerena u snagu Božje prisutnosti, u snagu dobrote. Posred mnogovrsnih stradanja, koja su snalazila ljude s kojima je živjela, i nju osobno, u vremenu prije Drugog svjetskog rata, za vrijeme Drugog svjetskog rata i poslije njega, ona smireno i vedro nastavlja živjeti s povjerenjem u svjetlo istine, ljepote i dobrote, koje opravdava i obnavlja ljudski život.

Doc. dr. sc. Anto Gavrić

(Filozofski fakultet Družbe Isusove, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Dominikanski likovi kod hrvatskih književnica

Filozof Hijacint Bošković, jedan od najznamenitijih hrvatskih dominikanaca prve polovice 20. stoljeća, godine 1929. u dominikanskom samostanu u Zagrebu osniva izdavačku kuću »Dominikanska naklada Istina« i pokreće časopis »Duhovni život« koji je uređivao sve do njegova ukinuća tijekom rata, god. 1942. »Dominikanska naklada Istina« objavila je više od trideset knjiga.

Hijacint Bošković začetnik je i urednik zbirke hagiografsko-biografskih studija u biblioteci »Duhovni život«. Nisu to samo biografije, nego umjetničkom definicijom poimane definicije posebnih osoba, prikazane snagom pjesničkog nadahnuća i pozornim proučavanjem povijesnog konteksta. Bošković taj pothvat povjerava piscima koji iskreno i bitno žele biti katolički i kršćanski pisci. Suradnja na nizu biografskih djela okuplja krug intelektualaca koji svoju umjetničku kreativnost pokazuju u kolekciji »Uzori«. Cilj je ove studije pokazati doprinos dviju zanemarivanih hrvatskih književnica Štefe Jurkić (1902. – 1965.) i Side Košutić (1897. – 1971.), koje svoje nadahnuće nalaze u likovima dominikanskih blaženika i svetaca Imelde Lambertini, Henrika Suzona, Katarine Sijenske i Ozane Kotorske.

Zdravko Gavran, prof.

(Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske)

Kupareove pri-povijesti: od događaja do (intuiranog) doživljaja i umjetničkog iskaza

U radu se razmatra na primjeru pripovjedaka Rajmunda Kuparea odnos događaja iz stvarnoga života – za koje autor-pripovjedač doznaje i koje prepoznaje kao vrijedne zapisivanja odnosno prericanja u oblik anegdote, priče, pripovijetke, novele ili crtice – i pripovjedno-umjetničkog teksta. Što je ispriповijedano, može se »čitati« kao neumjetničko izvješće (po-vijest), kao (ne)umjetnički autobiografski zapis(ak) ili kao umjetničko djelo. Polazište je Kupareova pripovijedanja to da naracija ne smije gubiti svezu sa zbiljskim događajima, koji (osim u bajkama) prethode ispriповijedanomu. Strogo se drži postulata Ljubomira Marakovića iznesenoga u teorijskoj raspravi »Nov život« (1910.) po kojem (prozna) književnost treba prikazivati istinitu stvarnost te književnik treba polaziti od nje, a ne stvarnost »izmišljati«, jer da se tada gubi kriterij istinitosti. Kupareo razlikuje događaj od doživljaja i izraza. Nije svaki događaj vrijedan ni pogodan za iskazivanje određenog doživljaja ili emocije. Bitno je ono što autor »intuiran«, tj. što u konkretnom događaju uvidi kao onu vrijednost koja ga nadilazi i time dosegne razinu općeljudskog »problema«. Nijedan događaj nije dvaput ispriповijedan na isti način, tvrdi Kupareo. Pri-po-vijed-(ka) ovisi o autoru, o doživljaju i oblikovanju. Ono pak uključuje i etičke i filozofske i vjerske konotacije,

»semantičke interpolacije«; nerijetko se daje ključ za »razumijevanje« u okviru šireg »semantičkog koda«. U radu se razmatra kako takav pristup »funkcionira« na primjeru Kupareovih pripovijedaka, koliko, kada i zašto (ne) uspijeva rezultirati pripovijetkama koje imaju vrijednost »za sebe« (kao doživljive neovisno o zbiljskim likovima i događajima), a ne samo »po sebi« (kao po-vijesti ili kao za-pisci vlastitih zapamćenja).

Mr. sc. Veronika Mila Popić

(Rijeka)

Sestra Bernardina Horvat, milosrdnica: U sjenama povijesti

Izlaganje donosi prikaz i evaluaciju književne djelatnosti Bernardine Franjke Horvat, redovnice, članice Družbe sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskog – Zagreb, u kontekstu njezina života i djelovanja (1899. – 1932.) kao i širem kontekstu razdoblja recepcije i pozitivne evaluacije njezina književno-umjetničkog rada. To razdoblje obuhvaća vrijeme njezine plodne odgojno-prosvjetne djelatnosti u Gimnaziji sestara milosrdnica u Zagrebu, kao i vrijeme poslije prerane smrti tijekom kojeg su njezina djela bila vrjednovana i izvođena (razdoblje Drugog svjetskog rata). Također, donosi i sadržajnu kao i stilsku analizu njezina stvaralaštva koje obuhvaća drame, poeziju, kraća i dulja prozna djela, a bilo je u najvećoj mjeri usmjereno prema djeci i mladeži kao publici, ali i izvođačima. Kratak i kršćanski uzoran život Bernardine Franjke Horvat, njezina prerana smrt, ali i ratni događaji koji su ubrzo slijedili doveli su do nezaslužnog zapostavljanja njezina stvaralaštva u široj javnosti, koje zaslužuje ponovno vrjednovanje te moguće uvrštavanje u korpus hrvatske književnosti početka 19. stoljeća. Također, kršćanski primjer njezina životnog pregaranja za Boga i bližnje te glas svetosti koji ju je pratio predstavlja dodatnu argumentaciju za prevrjednovanje cjeline njezina života na razini Družbe sestara milosrdnica, odnosno Katoličke crkve.

Doc. dr. sc. Jasna Šego

(Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Egzistencijalni, duhovni i eshatološki obzori Viktora Vide

Pjesnik, esejist, kritik i prevoditelj Viktor Vida (1913. – 1960.) jedan je od najboljih i najuglednijih hrvatskih emigrantskih autora. Stvaralac je nezavidne sudbine, tragičnog osjećanja života i tegobnoga životnog puta. Njegovo je pjesništvo tematski raznoliko, višeslojno i kompleksno. Zalazi u duhovne paradigme ljudske duše – umjetnost, religiju, filozofiju i prirodu.

U Vidinoj »domovinskoj«, »zagrebačkoj« i »emigrantskoj« fazi do izražaja dolaze sljedeće teme i motivi: ljubav prema stradalnicima i patnicima; nostalgично sjećanje na djetinjstvo i rodnu Boku, prognanička sudbina; životne teškoće, samoća, patnja, nemiri i strah, osjećaj izopćenosti, disocijacija i melankolija; traganje za identitetom koji je u tuđini izgubio svoju usidrenost; život i smrt, bolećivost i rasap, čežnja za nadilaženjem prolaznosti, trpljenje i patnja, povjerenja i sumnje, prigovor šutnji Neba; otajstveni i skriveni Bog, svijest o Božjoj prisutnosti, Bog kao jedini sugovornik potresena pojedinca, zahvaljivanje i skrušenost pred Bogom; transcendencija, mistična dimenzija vječnosti i eshatološke vizije. U Vidinoj su poeziji razvidni utjecaji novosimbolizma, ekspresionizma, egzistencijalizma i hermetizma. Na izraznom planu Vidina poezija ide od formalne zatvorenosti i ornamentalnosti, preko romantično-impresionističkih lirskih formi do hermetičnosti, alogičnosti, arhaiziranja i redukcije jezika te odbacivanja ornamentalnosti.

Svojim je egzistencijalnim temama, širokim duhovnim obzorima, religijskim nadahnućima, kršćanskom eshatološkom motivikom i religiozno tihim povjerenjima Viktor Vida obogatio ne samo religioznu, nego i cjelokupnu hrvatsku liriku.

Mr. sc. Matilda Kolić Stanić

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Luka Brajnović, književnik koji je zadužio hrvatsku kulturu

Svrha je rada predstaviti analitičkom i deskriptivnom metodom književni opus Luke Brajnovića (1919. – 2001.), nepravedno zanemarenog u hrvatskoj književnoj javnosti a napose književnoj kritici. Brajnović je novinar, književnik

i sveučilišni profesor, koji je svoj književni rad započeo u Hrvatskoj, a nakon 1945. bio ga je, zbog nepodobnosti tadašnjem režimu, primoran nastaviti u Španjolskoj.

Istraživanje obuhvaća Brajnovićevu pozamašnu književnu ostavštinu na hrvatskom i španjolskom jeziku, prema sljedećim kategorijama: proza, pjesme, znanstvena djela iz područja teorije književnosti i religijska književnost. Analiza pokazuje kako je Brajnović svojim književnim opusom višestruko zadužio hrvatsku književnost i kulturu općenito, koje je bio i vjerodostojan predstavnik i promotor u svijetu.

Prof. dr. sc. Ružica Pšihistal

Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku)

Riječ i šutnja. Razgovori s Bogom u pjesništvu Tončija Petrasova Marovića

Tonči Petrasov Marović (1934. – 1991.), književnik izrazite individualnosti koja poništava mogućnost naraštajnoga poetičkoga svrstavanja i jednoznačnih kategorijalnih modernističkih/postmodernističkih okvira, u svakom slučaju »loše prilagođen vremenosti« (Z. Mrkonjić), ispisao je osebjnu *poetiku religioznosti* u kojoj su rubne točke riječ i šutnja. Sjeme je posijano još u *Sonati za staro groblje na Sustipanu*, gdje je pjesnik do krajnosti iskusio moć riječi kao prozopopejske krinke za glas mrtvih upućen živima koji ne čuju i ne znaju da *nitko ne bi smio iskapati mrtve*, klija na krševitu tlu bujnoga, entropijskoga *suvišnoga* govora u avangardističkim igrama riječima/slovima ne zaobilazeći ni polemičko propitivanje i raspetost ljudske riječi u gluhoj praznini (Plač boga), ali se plodovi prepoznaju u pročišćenome sublimnom pjesničkom govoru, kojim se šuti i *pjevuši* što je moguće ovlašnije zdušnije u Put kojim idem Doma (Tanke zahvalnosti), i ubiru u predanoj molitvenoj prošnji Ocu za oslobođenje od *suvišnih stvari/slova* (Očenaš). Usporedo sa svojom odlukom za formu *haiku*, Tonči Petrasov Marović unio je u hrvatsku religioznu liriku – kao nitko do tada – karmelsko pravilo šutnje. Iz mjesta najintimnije unutarnjosti, gdje su samo Bog i ja, riječ je tek načeta mistična šutnja, *zbiće najnužnijega, nesuvišnoga govora*.

Slijedom naznačenih poetičko-noetičkih čvorišta, kretat će se naše čitanje Marovićevih pjesničkih tekstova kršćanskoga nadahnuća.

Dr. sc. Suzana Peran

(Informativna katolička agencija, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

***Odjek hrvatske književnosti kršćanskoga nadahnuća u periodici
Kršćanske sadašnjosti***

U izlaganju se govori o prinosu katoličke izdavačke kuće »Kršćanska sadašnjost« u očuvanju hrvatske književnosti kršćanskoga nadahnuća, i to kroz objave u periodici toga izdavača: u obiteljskoj reviji »Kana« te Liturgijsko-pastoralnome listiću. Objave u reviji »Kana« analiziraju se od početka njezina izlaženja do 1990. godine, a u Liturgijsko-pastoralnome listiću od 1984. do 1989. godine, to jest u razdoblju u kojemu mu je izdavač bila »Kršćanska sadašnjost«. Analiziraju se objave prema vrstama, autorima i temama, te se posebna pozornost posvećuje prilogima autora koji stvaraju za djecu. Pri tome je polazna pretpostavka da su mjesečnik »Kana« sa svojim stalnim rubrikama »Priča« i »Vama djeco«, te Liturgijsko-pastoralni Listić, koji je u početku izlaženja bio jedini katolički tjednik, pridonijeli – brojem autora i zastupljenih književnih priloga - odjeku književnosti kršćanskoga nadahnuća među širom publikom. Također se upućuje na prostor koji oba glasila daju mladim i široj javnosti nepoznatim autorima. U završnom dijelu izlaganja uz zaključke se daje i usporedba sa suvremenim odjekom književnosti kršćanskoga nadahnuća u reviji »Kana« te u hrvatskim katoličkim glasilima.

Mr. sc. Stjepan Tomić

(Zagreb)

Bajsićeva inovacija u kratkoj priči

Kratka je priča i danas, kao i nekoć, još uvijek popularna forma literarnog i neliterarnog izražavanja, pa u skladu s tim postoje i slična teorijska razmišljanja. U hrvatskim relacijama kratku priču redovito objavljuju »Večernji list« i »Hrvatsko slovo«, a i katolički mjesečnik »Kana«, na čijim je stranicama svojedobno surađivao i Vjekoslav Bajsić i u okviru rubrike »Vrijeme sadašnje« objavio i nekoliko zanimljivih kratkih priča, koje su po svojoj strukturi svojevrsna inovacija u toj formi. Autor će opisati Bajsićeve inovacije u kratkoj priči.

Doc. dr. sc. Vladimir Lončarević

(Filozofski fakultet Družbe Isusove, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Idejni vidici katoličke kritike Miroslava Krležę

Kritika o Miroslavu Krležı iznimno je brojna i raznovrsna, a njezin vaŹan segment čine i kritike katoličkih kritičara. U svojim djelima »Krležologija ili povijest kritičke misli o Miroslavu Krležı« te »Mladi Krležı i njegovi kritičari 1914. – 1924.« Stanko Lasić dotaknuo se i katoličke kritike Miroslava Krležę s idejnog aspekta, a o tom pitanju pisali su i neki drugi proučavatelji Krležina djela. Međutim, ta je kritika do sada predstavljena pojedinačno ili kontekstualno. Svakako, moŹe se uočiti da je, unatoč pojedinim i pojedinačnim osporavanjima njegova knjiŹevnog talenta, i među katoličkim kritičarima Krležı prepoznat kao vaŹan, pa i velik pisac u pojedinim segmentima svoga knjiŹevnog stvaranja, primjerice drami, zbog svog idejnog komunizma i ateizma bio je predmet stalne kritike, s temeljnom misli da je svojom negacijom kršćanstva unio duhovnu destrukciju u hrvatski javni Źivot te time štetio i nacionalnim interesima hrvatskoga naroda. Ovaj rad Źeli na temelju autentičnih tekstova vodećih katoličkih kritičara (K. Šegvić, Lj. Maraković, I. Lendić, K. Krstić, A. R. Glavaš, M. Cerovac, M. Ujević, K. Rimarić Volinski i dr.) prepoznati i raščlaniti temeljna polazišta u kritičkom pristupu Krležinu djelu odnosno pokazati kako je on na primjerima pojedinih djela ili u cjelini bio idejno percipiran te utvrditi postoje li, unatoč različitim kritičkim naglascima, opća mjesta u idejnim polazištima i zaključcima katoličkih kritičara o Krležı.

Źeljko Vegh, prof.

(KnjiŹnice grada Zagreba – Gradska knjiŹnica u Zagrebu)

Sudbina knjiga kršćanske tematike u Gradskoj knjiŹnici u Zagrebu u doba komunizma

U radu će se razmotriti cenzura knjiga kršćanske tematike u hrvatskim knjiŹnicama na primjeru Gradske knjiŹnice u Zagrebu. KnjiŹnica je posjedovala knjige kršćanske tematike, pa tako i knjiŹevna djela hrvatskih knjiŹevnika koja su bila plod kršćanskog nadahnuća, ali član knjiŹnice nije znao da takva djela knjiŹnica posjeduje jer ih nije mogao naći u katalozima namijenjenima članovima knjiŹnice – kataložni listići s

podacima o knjigama kršćanske tematike mogla su se naći samo u tzv. matičnom katalogu, u koji su imali pravo uvida samo neki knjižničari. U matičnom katalogu listići zabranjenih knjiga bili su označeni crvenim križićem u gornjem lijevom uglu. U radu se navode sva djela kršćanske tematike koja su bila cenzurirana u zagrebačkoj Gradskoj knjižnici u doba komunizma, a koja je Knjižnica posjedovala. Na nekoliko odabranih primjera autor ukazuje na posljedice zabrana knjiga kršćanske tematike, koje su vidljive u prikazima književnih djela kršćanske tematike u pojedinim književnopovijesnim studijama pisanima u doba komunizma.

Dr. sc. Igor Šipić

(Split)

Tomislav Marijan Bilosnić – stvaralaštvo utemeljeno na povijesnoj (ravnokotarskoj) longitudinali kršćanstva

Bilosnić svojim stvaralaštvom utemeljenim na ravnokotarskoj longitudinali kršćanstva svom zavičaju ispisuje povijesno jedinstvo i iskustvo što ne bi mogao ako bi odbacio naraštaje kao alternativu suvremenom svijetu, prilagođavajući mu kršćanske društvene ideale.

Donosimo najmeritornija Bilosnićeva književna djela u kojima ga spram obdržavanja kršćanske vjere, poštovanja prema duhovnom životu, životu molitve i kontemplacije, pa i prema svima drugima koji živjeti tako nastoje, spram odlučnosti da trajno preispituje vlastitu savjest za skupo plaćene materijalne napretke društva, bolje kazano, pustošenja, deformacije i iscrpljivanja ljudskih i prirodnih resursa, s pravom imamo držati bitnim u provođenju ideje kršćanskog društva kakvim ga je vidio i promišljao i T. S. Eliot. Bilosniću, kojemu se ima pristupiti kao »fenomenu«, i njegovim djelima, više nije nužno potrebna uresna kritička oprava, nego teorijski ozbiljna i društveno opravdana rasprava usmjerena na one bitne aspekte stvarnosti koji će zapriječiti potpuno uništenje društva. Eliot je to izrekao snažnom porukom: »Potrebno je naučiti gledati na svijet očima kršćanskih otaca; a svrha ponovnog uzdizanja do naših izvora jest u tome da se možemo, s većim duhovnim znanjem, vratiti svojoj vlastitoj situaciji. Potrebno nam je opet moći osjetiti religioznu strepnju, kako bi ju mogla nadvladati religiozna nada.«

Dr. sc. Boris Beck

(Sveučilište Sjever, Studij novinarstva, Koprivnica)

Stilske osobine pjesništva Čede Antolića

Čedo Antolić vodeći je hrvatski kantautor duhovnih šansona, pjesnik, skladatelj, voditelj zborova i autor više glazbenih albuma, a za svoj rad dobio je brojne nagrade. U ovom radu analiziraju se stilske osobine njegova pjesništva ponajprije iz vizure figura – dikcije, misli, riječi, figura i diskursa – a potom se potanko istražuje njegova metaforika. U interakciji s kršćanskim imaginarijem (biblijskim i crkvenim) Antolić u svojem pjesništvu nudi niz inventivnih metafora kojima povezuje osobno iskustvo vjere s iskustvom zajednice. Pretežit dio Antolićeve poezije pisan je na standardnom jeziku, a manji na kajkavskom narječju – no taj segment njegova pjesništva ni po čemu ne zaostaje po kvaliteti za glavnim dijelom, pa ga čak i obogaćuje zavičajnom tematikom uklopljenom u temeljni vjerski diskurs.

POPIS SUDIONIKA

Dr. sc. Tanja Baran

Hrvatska radiotelevizija

Prisavlje 3, 10 000 Zagreb

e-pošta: baran.tanja@gmail.com

Dr. sc. Boris Beck

Sveučilište Sjever, Studij novinarstva

Trg bana Jelačića 2, 48 000 Koprivnica

e-pošta: boris.beck.zg@gmail.com

Doc. dr. sc. Viktorija Franić Tomić

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: vfranic@hrstud.hr

Zdravko Gavran, prof.

*Ministarstvo vanjskih i europskih
poslova*

Ježevska 9, 10000 Zagreb

e-pošta: zdravko.raven@gmail.com

Doc. dr. sc. Anto Gavrić

Filozofski fakultet Družbe Isusove

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Jordanovac 110, 10 000 Zagreb

e-pošta: anto.gavric@ffdi.hr

Prof. dr. sc. Mario Grčević

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: mgrcevic@hrstud.hr

Kristina Jug, prof.

Nehruov trg 19, 10 020 Zagreb

e-pošta: jug.kristina@gmail.com

Prof. dr. sc. Pavao Knezović

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: pknezovic@gmail.com

Mr. sc. Matilda Kolić Stanić

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: mkstanic@hrstud.hr

Stjepan Lice, dipl. iur.

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Trg maršala Tita 14, 10 000 Zagreb

e-pošta: stjepanlice@yahoo.com

Doc. dr. sc. Vladimir Lončarević

Filozofski fakultet Družbe Isusove

(Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)

Jordanovac 110, 10 000 Zagreb

e-pošta: vladimir.loncarevic@zg.t-com.hr

Dr. sc. Anela Mateljak Popić

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: amateljak@hrstud.hr

Dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek

Zavod za povijest hrvatske književnosti,

kazališta i glazbe HAZU, Zagreb

Opatička 18, 10 000 Zagreb

e-pošta: hrvmihan@hazu.hr

Sead Muhamedagić, prof.

Visoka pedagoška škola, Graz, Austrija

Palmotičeva 45/III, 10000 Zagreb

e-pošta: sead.muhamedag1@h-1.hr

Dr. sc. Antun Pavešković

*Odsjek za povijest hrvatske književnosti
HAZU, Zagreb*

Zrinski trg 11, 10 000 Zagreb

e-pošta: apavesk@gmail.com

Dr. sc. Suzana Peran

*Informativna katolička agencija (Hrvatski
studiji Sveučilišta u Zagrebu)*

Hrvatskog proljeća 32, 10 040 Zagreb

e-pošta: suzanavp@gmail.com

Mr. sc. Božidar Petrač

Društvo hrvatskih književnika

Trg bana Josipa Jelačića 7, 10 000

Zagreb

e-pošta: petrac@inet.hr

Mr. sc. Veronika Mila Popić

*Družba sestara milosrdnica sv. Vinka
Paulskoga – Zagreb*

Dr. F. Kresnika 15, 51 000 Rijeka

e-pošta: milapopic@gmail.com

Prof. dr. sc. Ružica Pšihistal

*Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku*

Rokova 4, 31 000 Osijek

e-pošta: rpsihistal@ffos.hr

Dr. sc. Stjepan Razum

Hrvatski državni arhiv, Zagreb

Kaptol 22, 10 000 Zagreb

e-pošta: stjepan.razum@zg.t-com.hr

Mr. sc. Stjepan Tomić

Martićeva 34, 10 000 Zagreb

e-pošta: stjepan.tomic9@zg.t-com.hr

Doc. dr. sc. Jasna Šego

KBF Sveučilišta u Zagrebu

Vlaška 38, 10 000 Zagreb

e-pošta: jasna_sego@hotmail.com

Dr. sc. Igor Šipić

Lučićeva 3, 21 000 Split

e-pošta: igoripi@yahoo.com

Doc. dr. sc. Marinko Šišak

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: msisak@hrstud.hr

Goranka Šutalo, prof.

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb

e-pošta: gsutalo@ffzg.hr

Željko Vegh, prof.

Knjižnice grada Zagreba – Gradska knjižnica

Starčevićev trg 6, 10000 Zagreb

e-pošta: zeljko.vegh@kgz.hr

Prof. dr. sc. Sanja Vulić

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu

Borongajska cesta 83d, 10 000 Zagreb

e-pošta: sanja.vulic@gmail.com

Mirjana Zvonković, prof., bacc. theol.

Trnjanski nasip 4, 10 000 Zagreb

e-pošta: mirjana.zvonkovic@zg.t-com.hr

Organizatori

Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu
www.hrstud.unizg.hr

Glas Koncila

Glas Koncila
www.glas-koncila.hr

Udruga za promicanje znamenitih Križevčana
»Dr. Stjepan Kranjčić«
www.udruga-drstjepankranjic.hr

hrvatska.krscanska.knjizevnost@gmail.com

*Znanstveni skup »Hrvatska književnost kršćanskoga
nadahnuća – prošlost i suvremenost« organizira se
uz potporu Ministarstva kulture RH
i Grada Križevaca.*